

Sygn. akt II Ca 1251/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 lipca 2014 roku

Sąd Okręgowy w Szczecinie II Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Agnieszka Bednarek-Moraś
Sędziowie:	SO Zbigniew Ciechanowicz SO Robert Bury (spr.)
Protokolant:	st. sekr. sąd. Elżbieta Szlachta

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 10 lipca 2014 roku w S.

sprawy z powództwa **A. W.**

przeciwko **Cechowi (...) w G.**

o zapłatę

na skutek apelacji wniesionej przez pozwanego

od wyroku Sądu Rejonowego w Gryfinie

z dnia 29 sierpnia 2013 r., sygn. akt I C 267/13

1. **oddala apelację;**

2. **zasądza od pozwanego Cechu (...) w G. na rzecz powoda A. W. kwotę 1200 (jeden tysiąc dwieście) złotych tytułem kosztów postępowania apelacyjnego.**

Sygn. akt II Ca 1251/13

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w Gryfinie wyrokiem z dnia 29 sierpnia 2013 roku w sprawie z powództwa A. W. przeciwko Cechowi (...) w G. zasądził kwotę 14.977,60 zł. Orzeczenie zapadło w sprawie, w której powód domagał się odszkodowania za szkodę powstałą wskutek nienależnego wykonania przez pozwanego umowy o prowadzenie ksiąg i ewidencji do celów podatkowych, pozwany zaś żądał oddalenia powództwa twierdząc, że powód nie udowodnił zasady roszczenia i wysokości szkody.

Sąd I instancji ustalił, że powód prowadzi działalność gospodarczą od 2 listopada 2010 roku. 22 grudnia 2010 roku zawarł z Biurem Usługowo-Rachunkowym działającym przy Cechu (...) w G. umowę o prowadzenie ksiąg i ewidencji do celów podatkowych. Biuro zobowiązało się, między innymi, do ustalania na podstawie danych zawartych w księdze

i ewidencjach oraz innych niezbędnych do tego informacji dostarczonych przez zlecającego wysokości zobowiązania podatkowego w zakresie podatku od towarów i usług oraz sporządzania deklaracji na ten podatek. Przyjętą w Biurze praktyką było, że pracownicy informowali nowego klienta o kwotach limitów podatku VAT, kasy fiskalnej i ryczałtu, a także że osiągnięte przez nich przychody zbliżają się do limitu określonego dla ryczałtu lub podatku VAT, o ile poinformowanie klienta w terminie było możliwe. A. W. obsługiwała pracownica pozwanego A. M.. W styczniu 2011 roku A. M. w rozmowie telefonicznej poinformowała powoda, że nie przekroczył limitu zwolnienia z podatku od towarów i usług za grudzień 2010 roku. (...) tej udzieliła przyjmując jako limit zwolnienia kwotę 150.000 zł zamiast obowiązującej wówczas kwoty 100.000 zł. W rzeczywistości A. W. przez okres prowadzonej działalności w listopadzie i grudniu 2010 roku przekroczył limit uprawniający go do zwolnienia z zapłaty podatku VAT za 2010 rok na podstawie art.113 ust.1 i 9 ustawy o podatku od towarów i usług, przychód z jego działalności gospodarczej w 2010 roku wyniósł łącznie 21.447,76 zł. Z uwagi na informację przekazaną mu przez pracownika pozwanego A. M. powód nie był świadomy, że w 2010r. przekroczył ten limit i tym samym powinien złożyć stosowne dokumenty w Urzędzie Skarbowym w G., to jest zgłoszenie rejestracyjne w zakresie podatku od towarów i usług (...) oraz deklarację dla podatku od towarów i usług (...) – 7 począwszy od miesiąca 2010 roku, w którym łączna wartość sprzedaży w proporcji do okresu prowadzonej działalności gospodarczej w roku podatkowym 2010 przekroczyła kwotę 100.000 zł. Pracownicy pozwanego nie złożyli w imieniu powoda ww. dokumentów w terminie. Nie poinformowali także o fakcie przekroczenia limitu i obowiązku złożenia deklaracji zgłoszenia rejestracyjnego i o możliwości skorzystania ze zwolnienia z opodatkowania podatkiem VAT na podstawie zawiadomienia właściwego urzędu skarbowego o fakcie skorzystania z tego zwolnienia w 2011r. Przez cały 2011 rok pozwany nadal prowadził ewidencję podatkową powoda nie składając deklaracji na podatek VAT. W styczniu 2012 roku Naczelnik Urzędu Skarbowego w G. wezwał powoda do udzielenia wyjaśnień bądź złożenia VAT-R, deklaracji dla podatku od towarów i usług (...) – 7 począwszy od miesiąca 2010r., w którym łączna wartość sprzedaży w proporcji do okresu prowadzonej działalności gospodarczej w roku podatkowym 2010 przekroczyła kwotę 100.000 zł. Pracownica pozwanego po rozmowie z powodem uzmysłowiła sobie, że udzielając w styczniu 2011r. powodowi informacji popełniła błąd, na kalkulatorze wbiła zamiast kwoty 100.000 zł kwotę 150.000 zł. Po ponownej weryfikacji dokumentów księgowych za rok 2010 złożono stosowne deklaracje VAT-7 od miesiąca grudnia 2010r. do grudnia 2011r., w których wykazano VAT należny do zapłaty. Przyjmując na siebie winę wynikającą z niepowiadomienia powoda o obowiązku wystawienia od grudnia 2010r. faktur VAT pozwany zobowiązał się do wyrównania strat finansowych poniesionych przez powoda w wysokości należnych do zapłaty odsetek od niezapłaconego w terminie podatku VAT i zaproponował bezpłatne usługi biura rachunkowego przez okres, który będzie rekompensował zapłacone do Urzędu Skarbowego odsetki. Pracownica Biura Usługowo-Rachunkowego przy pozwanym złożyła za powoda zgłoszenie VAT-R oraz deklaracje VAT – 7 za okres od grudnia 2010 do grudnia 2011 roku, podpisując je imieniem i nazwiskiem A. W.. 13 marca 2012 roku powód zapłacił wszystkie zaległości w zakresie podatku Vat należnego za 2010 i 2011 rok wraz z odsetkami w łącznej kwocie 14.977,60 zł. M. W. została uznana za winną popełnienia przestępstwa polegającego między innymi na tym, że na dokumentach składanych do urzędu skarbowego złożyła podpisy o treści (...), a następnie dokumenty te przedłożyła jako autentyczne w Urzędzie Skarbowym w G. przyjmując, iż działania te stanowią wypadek mniejszej wagi, to jest przestępstwa z art.270§2a kk, przy czym warunkowo umorzono postępowanie na okres 1 roku próby.

Sąd I Instancji przyjął, że pozwany nie miał wpływu na wysokość przychodów osiąganych przez pozwanego w 2010 roku i nie musiał czuwać nad tym, aby dochody te nie przekroczyły limitu zwolnień z zapłaty podatku VAT określonego w przepisach prawa, nie miał obowiązku świadczyć usług doradztwa podatkowego. Zadaniem Sądu, zgodnie z treścią umowy z dnia 2 grudnia 2010r. pozwany zobowiązał się do ustalania wysokości zobowiązania podatkowego w podatku od towarów i usług oraz sporządzania deklaracji na ten podatek (§3). W chwili zawierania umowy powód nie był podatnikiem podatku od towarów i usług, wobec tego ww. zapis umowy, skoro znalazł się w niej, powinien być rozumiany w ten sposób, że w sytuacji gdyby powód stał się takim podatnikiem na skutek przekroczenia limitów uprawniających do zwolnień z płacenia podatku VAT, to pozwany miał obowiązek ustalać wysokość zobowiązania z tytułu VAT oraz sporządzania deklaracji na ten podatek. Deklaracji tych nie złożono wskutek błędu popełnionego przez pracownika biura A. M., która przyjęła dla rozliczeń powoda błędną kwotę stanowiącą limit zwolnień z podatku VAT za rok 2010 - 150.000 zł, zamiast 100.000 zł. W ocenie Sądu pozbawiono powoda możliwości skorzystania z dalszego zwolnienia z podatku VAT pomimo przekroczenia limitu 100.000 zł, przewidzianej w art.2 ust.4 i 5 ustawy z dnia

2 grudnia 2009r. o zmianie ustawy o podatku od towarów i usług (Dz.U.2009.215.1666). Na skutek niewykonania zobowiązania powód w 2012 roku został zobligowany do zapłaty podatku VAT za rok 2010 oraz 2011 wraz z odsetkami od zaległości podatkowej w łącznej kwocie 14.977,60 zł, co stanowiło szkodę powoda. Sąd uznał, że zachowanie pozwanego stanowiło nienależyte wykonanie zobowiązania wynikającego z umowy z 22 grudnia 2010 roku. Pozwany miał w swych obowiązkach w ramach umowy łączącej strony naliczanie podatku VAT na podstawie dokumentów księgowych powoda, to zobligowany był czuwać, czy w pewnym momencie podatnik nie stanie się podatnikiem podatku od towarów i usług. Nie wykonał tego obowiązku należycie, skoro nie uchwycił tego momentu, gdy powód stał się podatnikiem VAT, a zatem umowa nie została wykonana należycie. Było to zachowanie zawinione przez pracownika pozwanego, za którego działania lub zaniechania odpowiedzialność ponosi pozwany na podstawie art.430 k.c., skoro powierzył swemu pracownikowi jako zwierzchnik (pracodawca) wykonanie czynności wskazanych w umowie łączącej strony procesu.

Sąd przyjął, że szkoda powoda wyraża się kwotą 14.977,60 zł – wartością podatku VAT z odsetkami za opóźnienie, jakie powód musiał odprowadzić do Urzędu Skarbowego w G.. Dokumenty przedstawione w sprawie wykazały, że gdyby powód skorzystał ze zwolnienia z podatku VAT na 2011r. to w 2011r. nie stałby się podatnikiem tego podatku, przez cały rok 2011 pozwany prowadził powodowi księgowość i nie wykazano, by przekroczono limit zwolnienia 150.000 zł.

Wyrok został w całości zaskarżony apelacją przez pozwanego, który zarzucił wyrokowi sprzeczność ustaleń z treścią materiału dowodowego przez przyjęcie, iż powód złożyłby zawiadomienie do urzędu skarbowego w trybie art. 2 ust 4 i 5 ustawy o zmianie ustawy o podatkach od towarów i usług a nadto przyjęcie przez Sąd iż powód korzystałby z odliczeń podczas gdy nie wynika to ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego a tym samym przyjęcie, że powód poniósł szkodę. Powód domagał się zmiany wyroku i oddalenia powództwa w całości.

Powód wniósł o oddalenie apelacji.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje.

1. Apelacja jest bezzasadna. Ponowne rozpoznanie sprawy w postępowaniu apelacyjnym, wyrażające się w ponownym ustaleniu stanu faktycznego sprawy i ocenie zasadności roszczenia na podstawie prawa materialnego prowadzi do wniosków analogicznych, jak przedstawione przez Sąd I instancji. Sąd Odwoławczy przyjmuje ustalony przez Sąd Rejonowy stan faktyczny za własne ustalenia, bez konieczności ponownego jego przytaczania. Materialnoprawna ocena powództwa wyrażona przez Sąd Rejonowy zasługuje w pełni na aprobatę.

2. Zgodnie z treścią art.113 ust. 1 ustawy z dnia 11 marca 2004 roku o podatku od towarów i usług (tekst jednolity: Dz. U. 2011 r. Nr 177 poz. 1054 z późniejszymi zmianami) obowiązującym do 31 grudnia 2010 roku zwalnia się od podatku podatników, u których wartość sprzedaży opodatkowanej nie przekroczyła łącznie w poprzednim roku podatkowym kwoty 50.000 zł. Do wartości sprzedaży nie wlicza się kwoty podatku. Zgodnie z art. 2 ust. 1, 4 i 5 ustawy z dnia 2 grudnia 2009 roku o zmianie ustawy o podatku od towarów i usług kwotę, o której mowa w art. 113 ust. 1 1 ustawy o podatku VAT przyjmuje się w wysokości 100.000 zł. W 2011 roku podatnicy, u których łączna wartość sprzedaży opodatkowanej w 2010 r. była wyższa niż 100.000 zł i nie przekroczyła 150.000 zł, mogą skorzystać ze zwolnienia, o którym mowa w art. 113 ust. 1 ustawy o podatku VAT, pod warunkiem pisemnego zawiadomienia o tym zamiarze naczelnika urzędu skarbowego w terminie do dnia 15 stycznia 2011 r., z zastrzeżeniem ust. 5. Podatnicy rozpoczynający w 2010 r. wykonywanie czynności określonych w art. 5 ustawy o podatku Vat, u których łączna wartość sprzedaży, w proporcji do okresu prowadzonej działalności gospodarczej, przekroczyła 100.000 zł i nie przekroczyła 150.000 zł, mogą skorzystać ze zwolnienia, o którym mowa w art. 113 ust. 1 ustawy wymienionej w art. 1, pod warunkiem pisemnego zawiadomienia o tym zamiarze naczelnika urzędu skarbowego w terminie do dnia 15 stycznia 2011 r.

3. Wskutek przekroczenia w grudniu 2010 roku wartości sprzedaży, od której uzależniono powstanie obowiązku podatkowego w zakresie podatku VAT, powód zobowiązany był złożyć zgłoszenie rejestracyjne w zakresie podatku od towarów i usług (...) oraz deklarację dla podatku od towarów i usług (...) – 7. Powód mógł skorzystać ze zwolnienia od

podatku Vat w 2011 roku jedynie pod tym warunkiem, że wiedział, że przekroczył limit sprzedaży, od którego powstał obowiązek podatkowy i złożył odpowiednie oświadczenie naczelnikowi urzędu skarbowego.

4. Zasadnicze znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy ma ustalenie treści stosunku zobowiązaniowego łączącego strony, mianowicie, czy zobowiązaniem pozwanego było objęte poinformowanie powoda o przekroczeniu limitu sprzedaży, od którego uzależnione jest powstanie obowiązku podatkowego. Trafnie Sąd I instancji wskazał, że pozwany nie miał wpływu na wysokość przychodów osiąganych przez pozwanego w 2010 roku i nie musiał czuwać nad tym, aby dochody te nie przekroczyły limitu zwolnień od podatku Vat. Zgodnie z umową łączącą strony, pozwany zobowiązał się do ustalania wysokości zobowiązania podatkowego w podatku od towarów i usług oraz sporządzania deklaracji na ten podatek. Słusznie Sąd Rejonowy wskazał, że zapis ten powinien być rozumiany w ten sposób, że w sytuacji, gdyby powód stał się takim podatnikiem na skutek przekroczenia limitów uprawniających do zwolnień z płacenia podatku Vat, to pozwany miał obowiązek ustalać wysokość zobowiązania z tytułu Vat oraz sporządzania deklaracji na ten podatek. Z końcem grudnia 2010 roku obowiązkiem pozwanego było zawiadomienie powoda o przekroczeniu limitu sprzedaży i złożenie odpowiednich deklaracji w urzędzie skarbowym. Kwestia płatności podatku Vat w 2011 roku była uzależniona jedynie od oświadczenia powoda składanego naczelnikowi urzędu skarbowego. Obowiązkiem pozwanego było ustalenie wysokości zobowiązania do zapłaty podatku Vat, co nie mogło być uczynione bez wiedzy, czy powód złożył omawiane oświadczenie naczelnikowi urzędu Skarbowego. Powodowi powinna być zatem udzielona informacja, że nie powstanie obowiązek podatkowy, jeżeli zostanie złożone oświadczenie naczelnikowi Urzędu Skarbowego o skorzystaniu ze zwolnienia.

5. Pozwany wykonał zobowiązanie w tym zakresie nienależycie. W styczniu 2011 roku A. M. w rozmowie telefonicznej poinformowała powoda, że nie przekroczył limitu zwolnienia z podatku od towarów i usług za grudzień 2010 roku, błędnie przyjmując ten limit na kwotę 150.000 zł zamiast kwoty 100.000 zł. A. W. przez okres prowadzonej działalności w listopadzie i grudniu 2010 roku przekroczył limit uprawniający do zwolnienia z zapłaty podatku VAT za 2010 rok. Wiedza o tym fakcie umożliwiłaby powodowi złożenie oświadczenia naczelnikowi urzędu skarbowego, co spowodowałoby skorzystanie ze zwolnienia w 2011 roku.

6. Między nienależytym wykonaniem zobowiązania przez pozwanego a zdarzeniem, z którego wynika szkoda powoda istnieje normalne powiązanie kauzalne stanowiące przesłankę odpowiedzialności kontraktowej (art. 361 § 1 k.c.). Jeżeli powód wiedziałby o przekroczeniu limitu zwolnienia od podatku Vat zawiadomiłby naczelnika urzędu skarbowego o skorzystaniu ze zwolnienia od podatku Vat w 2011 roku. Fakt ten wynika z zeznań powoda i jest uzasadniony zasadami doświadczenia życiowego – racjonalnością postępowania przedsiębiorcy zmierzającego do minimalizowania kosztów, także w zakresie obciążeń podatkowych. Zarzuty apelacji błędu w ustaleniach faktycznych w tym przedmiocie nie są trafne – fakt dążenia przez przedsiębiorcę do obniżenia zobowiązań podatkowych jest znany powszechnie i nie wymaga dowodzenia. Trafnie Sąd I instancji ustalił, że nie wykazano, aby w 2011 roku sprzedaż w ramach przedsiębiorstwa powoda przekroczyła limit 150.000 zł, nie ma więc podstaw do ustalenia, że powód mimo złożenia oświadczenia o skorzystaniu ze zwolnienia od podatku Vat w 2011 roku zapłaciłby ten podatek wskutek przekroczenia limitu sprzedaży w wysokości 150.000 zł. Pozwany prowadził księgi rachunkowe powoda w 2011 roku i nie przedstawił dowodu przekroczenia limitu sprzedaży 150.000 zł. Uzasadniony jest wniosek, że jeżeli powód wiedziałby o limitach sprzedaży, złożyłby oświadczenie naczelnikowi urzędu skarbowego o skorzystaniu ze zwolnienia i ostatecznie nie zapłaciłby podatku Vat.

7. Związek przyczynowy nie pełni jedynie funkcji przesłanki odpowiedzialności kontraktowej, a limituje także wysokość szkody. Na szkodę powoda składa się zapłacony podatek Vat, którego nie zapłaciłby, gdyby wiedział o możliwości skorzystania ze zwolnienia podatkowego. Nie wiedział jednak o tym, ponieważ pozwany wykonał nienależycie zobowiązanie. Oznacza to, że szkoda powoda wyraża się zapłaconym przez niego podatkiem Vat wraz z odsetkami od tych należności, co stanowi o zasadności powództwa w całości.

8. Błędnie Sąd I instancji odwołał się do normy art. 430 k.c., która znajduje zastosowanie w zdarzeniu prawnym wywołanym deliktem, a nie przy odpowiedzialności kontraktowej. W tym przypadku zastosowanie znajduje art. 472

k.c., a odpowiedzialność zwierzchnika za delikt podwładnego wynika z art. 430 k.c.; przy czym uwaga ta pozostaje bez znaczenia dla trafnego rozstrzygnięcia sprawy.

9. Z powyższych przyczyn apelacja podlegała oddaleniu na podstawie art. 385 k.p.c.

10. Pozwany przegrał sprawę w postępowaniu apelacyjnym w całości, zgodnie z art. 98 k.p.c. zobowiązany jest do zwrotu powodowi celowych kosztów procesu, wynagrodzenia adwokata ustalonego na podstawie § 6 pkt 5 w zw. z § 13 ust. 1 pkt 1 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. Nr 163, poz. 1348 z 2002 roku ze zmianami).